

– 1,18 т/га, тоді як сорти **Подільська** та **Єлена** сформували 1,10 т/га та 1,11 т/га відповідно.

Встановлено, що строки сівби істотно впливали на врожайність. За температури ґрунту 5–7°C урожайність становила 1,10 т/га, за 8–10°C – 1,15 т/га, а за 11–13°C – 1,22 т/га. Приріст урожайності відносно раннього строку становив 0,12 т/га або 10,8%.

Висновок. Отже, гречка є біологічно чутливою культурою, продуктивність якої визначається комплексом взаємопов'язаних факторів. Найбільший вплив мають сортові особливості, строки сівби та ширина міжрядь. В умовах Північного Степу України оптимізація цих елементів технології є ключовою умовою стабілізації врожайності та підвищення ефективності виробництва.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аверчев О. В., Йосипенко І. В., Нікітенко М. П. Вплив строків сівби на продуктивність сортів гречки в умовах півдня України. *Аграрні інновації*. 2023. № 22. С. 7–14. DOI: <https://doi.org/10.32848/agrar.innov.2023.22.1>.
2. Гаврилянчик Р. Ю., Рарок А. В. Особливості формування елементів продуктивності посівів гречки залежно від оптимізації параметрів сівби. *Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка*. 2017. Вип. 27. С. 11–17. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ZnpPdatu_2017_27_3.
3. Ульянченко М. С. Особливості формування продуктивності сортів гречки залежно від строків та способів сівби. *Plant Varieties Studying and Protection*. 2018. Т. 14, № 3. С. 316–322. DOI: <https://doi.org/10.21498/2518-1017.14.3.2018.145307>.
4. Куничак Г., Дутчак О., Матвієць Н., Матвієць В. Гречка в органічному виробництві. *Агробізнес сьогодні*. 2023. No 15/16. С. 39.

УДК 338.43:005.334:005.52

Марина ВУЙЧЕНКО

д.е.н., професор, професорка кафедри менеджменту;

Станіслав МАР'ЯШ

аспірант,

Уманський національний університет, м. Умань

РИЗИК-ОРІЄНТОВАНЕ УДОСКОНАЛЕННЯ АНТИКРИЗОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Сучасний розвиток аграрного сектору України відбувається в умовах посилення системної невизначеності, що проявляється у дестабілізації

виробничих процесів. У таких умовах антикризовий менеджмент трансформується з інструменту реагування на кризові ситуації у ключовий елемент забезпечення економічної стійкості аграрних підприємств.

Водночас євроінтеграційні процеси формують нові вимоги до функціонування аграрного сектору [1]. Як свідчать офіційні документи уряду України, Стратегія розвитку сільського господарства до 2030 року передбачає узгодження національної аграрної політики із європейськими підходами, що актуалізує потребу у впровадженні сучасних управлінських моделей [2].

У працях зарубіжних та вітчизняних науковців ризик визначається як ефект невизначеності на досягнення цілей [3]. У діяльності аграрних підприємств це проявляється через відхилення виробничих, фінансових та логістичних параметрів від запланованих значень. Водночас стандарт ISO 22361 визначає кризове управління як системний процес підготовки, реагування та відновлення організації в умовах кризових ситуацій [4]. Додатково важливе значення має стандарт ISO 22301, який регламентує підходи до забезпечення безперервності діяльності підприємства та формування системи управління безперервністю бізнес-процесів, що є критично важливим для аграрного сектору в умовах воєнних та економічних ризиків [5].

У сучасних наукових дослідженнях антикризовий менеджмент розглядається як комплексна система управління, що забезпечує діагностику кризових явищ, формування стратегічних орієнтирів та адаптацію підприємства до змін зовнішнього середовища. Зокрема, у роботах вітчизняних науковців підкреслюється, що в умовах воєнного стану антикризове управління має ґрунтуватися на принципах гнучкості, швидкої адаптації та проактивності, що дозволяє мінімізувати негативні наслідки кризових явищ [6].

З позицій забезпечення економічної стійкості аграрних підприємств антикризовий менеджмент виконує подвійну функцію: з одного боку, спрямований на мінімізацію негативних наслідків кризових явищ, а з іншого — формує передумови для довгострокового розвитку в умовах невизначеності. Це обумовлює необхідність переходу до проактивної моделі управління, що базується на принципах превентивності та системності.

У результаті дослідження нами сформовано узагальнену матрицю критичних ризиків аграрного підприємства, яка дозволяє систематизувати основні загрози та визначити пріоритети управлінського впливу (табл. 1).

Таблиця 1.

Матриця критичних ризиків аграрного підприємства в системі антикризового менеджменту

Сфера діяльності	Джерела ризику	Вплив на діяльність підприємства	Інструменти реагування	Приклади KRI
Виробництво	Кліматичні зміни, неврожай	Зниження обсягів виробництва, втрати доходів	Страховання врожаю, диверсифікація	Урожайність (ц/га), частка втрат

Продовження таблиці 1.

			культур	
Логістика	Порушення транспортних маршрутів	Затримки постачання, зростання витрат	Альтернативні маршрути, складування	Lead time поставок
Фінанси	Дефіцит ліквідності, інфляція	Погіршення платоспроможності	Бюджетування, кредитні інструменти	Коефіцієнт ліквідності
Ринок	Волатильність цін	Зниження прибутковості	Форвардні контракти, хеджування	Рівень цінових коливань
Інституційне середовище	Зміни регуляторної політики ЄС	Необхідність адаптації стандартів	Гармонізація з CAP, сертифікація	Частка відповідності стандартам
Екологія	Деградація ґрунтів	Зниження продуктивності	Сталі агротехнології	Вміст гумусу

Джерело: розроблено автором на основі аналізу наявних джерел

Запропонована матриця дозволяє не лише систематизувати ризики, але й забезпечити їх кількісне оцінювання через систему індикаторів, що підвищує обґрунтованість управлінських рішень.

Підвищення стійкості аграрних підприємств досягається через поєднання гнучкості та адаптивності управлінських рішень, диверсифікацію виробництва та логістики, а також інтеграцію принципів сталого розвитку у господарську діяльність. У контексті євроінтеграції це забезпечить відповідність діяльності підприємств вимогам європейського ринку та підвищить їх конкурентоспроможність.

ЛІТЕРАТУРА

1. CAP Strategic Plans 2023–2027. European Commission. URL: https://agriculture.ec.europa.eu/cap-my-country/cap-strategic-plans_en
2. Про схвалення Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій до 2030 року: Розпорядження КМУ № 1163-р від 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1163-2024-%D1%80>
3. ISO 31000:2018 Risk management — Guidelines. URL: <https://www.iso.org/standard/65694.html>
4. ISO 22361:2022 Crisis management — Guidelines. URL: <https://www.iso.org/standard/50267.html>
5. ISO 22301:2019 Business continuity management systems. URL: <https://www.iso.org/standard/75106.html>
6. Удосконалення антикризового управління підприємством в умовах воєнного стану. URL: <https://journals.pdau.poltava.ua/index.php/econom/article/view/36>

ЗМІСТ

ПРОГРАМА ПЛЕНАРНОГО ЗАСІДАННЯ	24
СЕКЦІЯ № 8. Аграрний сектор економіки України – виклики та перспективи розвитку	
<i>BAKUMENKO Olha, DATSKO Oksana, Chenghao Du</i> RESISTANCE OF WHEAT VARIETIES TO LEAD POLLUTION: EXPERIMENTAL STUDIES AND GWAS ANALYSIS	26
<i>DIDENKO Nataliia</i> THE INTEGRATION OF UKRAINIAN AGRICULTURAL SCIENCE INTO THE EUROPEAN RESEARCH AREA IN THE CONTEXT OF SOIL CONSERVATION AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT STRATEGIES	29
<i>SOLOKHA M., MELNYK O.</i> DETECTION OF WAR-RELATED IMPACTS IN UKRAINIAN AGRICULTURAL LANDSCAPES USING VERY HIGH-RESOLUTION SATELLITE IMAGERY	32
<i>АЛМАШОВА Вікторія</i> АГРОЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИРОЩУВАННЯ БОБОВИХ КУЛЬТУР НА ПІВДНІ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА	35
<i>БОЙКО Микола</i> АДАПТАЦІЯ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ ДО ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС У КОНТЕКСТІ «ЗЕЛЕНОГО ПЕРЕХОДУ»	39
<i>ВАХНОВСЬКА Наталія</i> ESG-ФІНАНСУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ МАСШТАБУВАННЯ ЦИРКУЛЯРНОГО АГРОБІЗНЕСУ	41
<i>ВОРОНА Павло</i> НОВІ АСПЕКТИ ВИРОЩУВАННЯ ГРЕЧКИ В УМОВАХ ПІВНІЧНОГО СТЕПУ	43
<i>ВУЙЧЕНКО Марина, МАР'ЯШ Станіслав</i> РИЗИК-ОРІЄНТОВАНЕ УДОСКОНАЛЕННЯ АНТИКРИЗОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	46

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

СИНЕРГІЯ НАУКИ І БІЗНЕСУ 2026

МАТЕРІАЛИ ІІІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

- ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
- ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
- ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
- ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
- ХЕРСОНСЬКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ
- КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
- НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ "ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА"
- ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
- UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ, LUBLIN, POLAND
- VILNIUS GEDIMINAS TECHNICAL UNIVERSITY, VILNIUS, LITHUANIA
- JAGIELLONIAN UNIVERSITY, KRAKOW, POLAND
- ХЕРСОНСЬКА ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВА ПАЛАТА
- KHARKIV IT CLUSTER
- ГО "ПРОГРЕСИЛЬНІ"

22-24
КВІТНЯ
2026

ТОМ

3

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХЕРСОНСЬКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ, LUBLIN, POLAND
VILNIUS GEDIMINAS TECHNICAL UNIVERSITY, VILNIUS, LITHUANIA
JAGIELLONIAN UNIVERSITY, KRAKOW, POLAND
ХЕРСОНСЬКА ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВА ПАЛАТА
KHARKIV IT CLUSTER
ГО «ПРОГРЕСИЛЬНІ», УКРАЇНА

СИНЕРГІЯ НАУКИ І БІЗНЕСУ 2026

МАТЕРІАЛИ

III Міжнародної науково-практичної конференції
22 – 24 квітня 2026 року

У трьох томах
ТОМ 3

УДК 001.83+330.3(477)
С38

Синергія науки і бізнесу 2026: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (ХНТУ, 22–24 квітня 2026 року) у 3-х т. ; Т. 3 / за ред. О.В. Чепелюк. – Львів – Торунь : Liha-Pres, 2026. – 440 с.

Synergy of Science and Business 2026 : proceedings of the III International scientific-practical conference (KNTU, 22–24 april 2026) in 3 vols. ; Vol. 3 / edited by O. V. Chepelyuk. – Lviv-Torun: Liha-Pres, 2026. – 440 p.

У збірнику представлено матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «СИНЕРГІЯ НАУКИ І БІЗНЕСУ 2026», том 1, яка проходила 22–24 квітня 2026 року на базі Херсонського національного технічного університету.

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою ХНТУ Протокол № 2
від 11.06. 2026

Автори опублікованих тез несуть повну відповідальність за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел та посилання на них та за всі інші відомості.

ISBN 978-966-397-624-2
ISBN 978-966-397-627-3 (Т3)
<https://doi.org/10.36059/978-966-397-624-2>

УДК 001.83+330.3(477)

СИНЕРГІЯ НАУКИ І БІЗНЕСУ 2026

МАТЕРІАЛИ ІІІ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ТОМ 3

СЕКЦІЯ 8

Аграрний сектор економіки України – виклики
та перспективи розвитку

СЕКЦІЯ 9

Інноваційні технології легкої, харчової та хімічної промисловості
та торгівля: від продукту до ринку

СЕКЦІЯ 10

Трансформація освіти в епоху змін

СЕКЦІЯ 11

Технологічна трансформація бізнес-екосистем:
інженерні рішення, цифровізація та сталий розвиток

Наукове видання

СИНЕРГІЯ НАУКИ І БІЗНЕСУ 2026

МАТЕРІАЛИ
III Міжнародної науково-практичної конференції
22–24 квітня 2026 року

У трьох томах
(Українська, англійська мови)
ТОМ 3

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою ХНТУ
Протокол № 2 від 11.06. 2026

Технічна редакція:
В.В. Павловська
О.О. Чепурова
Розробка обкладинки збірника:
В.М. Крижановський, доцент кафедри дизайну ХНТУ

Підписано до друку
Формат 60×84/16. Папір офсетний.
Цифровий друк. Гарнітура Times.
Ум. друк. арк. Наклад 100.
Замовлення № 0626-53